

**Erasmi a Chokier Tractatus absolutissimus de
iurisdictione ordinarii in exemptos, deque illorum
exemptione ab ordinaria iurisdictione**

Mvltis Pontificvm Decretis, Et SS. Congregationis ... Cardinalium
Declarationibus illustratus ; omnibus in iudicio Civili & foro Ecclesiastico
versantibus perquam utilis ac necessarius ; in duos tomos ab ipso Auctore
distinctus

Chokier, Érasme de
Coloniae Agrippinae, 1684

74. Ordinarius, an in locis exemptis possit iurisdictionem exercere.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61886](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61886)

bus oculorum acerbis, neque humilis, neque atrocis, sed reverenda cujusdam
 iustitiae dignitate. Emblema significans Judicem, qui Iustitiae antistes esse de-
 bet, oportere esse gravem, sanctum, serenum, incorruptum, inadulabilem,
 contra improbos, nocentes & vitiligatores immisericordem, atque inexorabilem,
 erectumque ac arduum ac potentem, idest Majestate æquitatis veritatisque ter-
 nificam.

QUÆSTIO LXXIII.

Quid si quispiam pendente conditionali sententia eximatur?

Substiterit sententiam conditionalem, quamvis superveniat exemptio, respon-
 dit Federicus de Senis *Consil.* 16. fundata enim per præventionem Jurisdictione,
 superveniens fori mutatio nihil potest immutare, *cap. propositi, de foro competenti*
cap. proutera 2. de appell. cap. & ita contra Archid. & Dominicum in cap. i. de Constitu-
tionibus in 9. respondit Federicus *d. consil.* 16. qua de re ego etiam plenius tractavi
 alio in loco *lib. 2. quæst.* 16. ubi eandem Conclusionem restitui; quod hic non
 repeto, ne actum agam.

QUÆSTIO LXXIV.

Ordinarius an in locis Exemptis possit jurisdictionem exercere?

SUMMARIUM.

1. Ordinarius jurisdictionem non exercet in locis Exemptis.
2. Quid si accedat licentia expressa vel tacita ejus cujus est locus Exemptus.
3. Quid si præscriptio adfuit?

Respondetur, non posse, *cap. cum Episcopus ubi glossa de officio ord. in 6. & DD. r*
alio loco à me laudari libro 2. quæst. num. 5. adinstar etiam Episcopi, qui Juris-
 dictionem alia in Diocesi exercere non potest. *cap. Episcopus. 8. quæst. 2.* sed quæstio
 est, quid si accedat licentia ejus cujus est locus exemptus, etiam quo ad solam ju-
 risdictionem? suum enim propriè dici potest non modo ratione domini, sed etiam
 respectu jurisdictionis quam quisque habere potest in loco. *glo. cap. 1. de postulat.*
Prælat. Franc. cap. ut litigantes nu. 1. de offi. ordinari in 6. perplexa utcumque est hæc
 quæstio: Sunt enim, qui requirant expressam licentiam ejus cujus est loci Jurisdictio,
 una cum ejus consensu in quem Jurisdictio exercetur, *Navarrus conf. 41. num. 2. de*
temp.

ooo 3

temp. ord. Decius l. Finali not. 9. ff. de jurisd. om. jud. Navarr. conf. 41. de temp. ordina
 tionem eius ad quem locus spectat, uti videre est apud Philippum Francum, ad
 ut ligantes num. 2. § 3. qui contra Joan. And. d. cap. ut ligantes, Bald. l. si quis ex
 sonu C. de Episc. audi. in fin. Curt. de Feudis part. 7. quæst. 5. ubi disputatur de pater
 tacita & expressa, censet sufficere tacitam, per leg. quæro de solut. Imò sunt etiam
 sentiant jurisdictionem alieno in territorio exerceri posse partibus non contradic
 tibus inter quos Spec. de Comp. Jud. adu. §. 1. vers. quid si duo pssim & Tn. de leg. 3.
 nunc dicendum vers. sed pone. Franc. d. c. ut ligantes nu. 2. §. iii. de Appell. §. nunc in alio
 mus vers. sed quid si de facto, ut & si jurisdictionem in alieno Territorio exerceri quis
 piam præscripserit, ut & si quispiam id præscriptione acquisiverit, ratione enim
 consuetudinis aut præscriptionis iudex poterit alieno in territorio jurisdictionem
 exercere, atque etiam in maleficium sive criminolum manus iniicere. Franc. d. cap. ut
 ligantes num. 2. Bald. l. 3. in fin. ff. de testib. glof. cap. conquestus 9. qu. 4. glof. cap. dicitur de
 arbitris Archid. cap. placuit l. 1. §. 16. qu. 1. qua de re vide etiam supra quæst. 6.

Q V Æ S T I O LXXV.

Canones disponentes aliquid de Jurisdictione ordinaria fovenda, tollenda,
 moderanda, an includant solam ordinariam de jure communi, an
 verò eam quæ competit consuetudine præscripta,
 vel Privilegio.

S U M M A R I U M.

1. Lex generaliter loquens generaliter est intelligenda.
2. Jurisdictio ordinaria quovis titulo acquisita est propriè ordinaria.
3. Dispositio loquens de jurisdictione ordinaria, comprehendit omnem illius speciem.

Q Ua in quæstione licet ab eo, qui orio abundaret, multa utrimque adferri possent,
 ego illius penuria, paucis multa complectens. dico comprehendere omnem
 jurisdictionem ordinariam, sive ea jure communi competat, sive consuetudine,
 præscriptione, Privilegio, aut quocumque alio iusto titulo acquisita. Navarr. Conf. 9.
 nu. 1. de Privileg. Primo, quia lex generaliter est intelligenda leg. de pretio ff. de publice in
 rem act. cap. soluta de majori. §. obedi. Secundo, quælibet jurisdictione ordinaria quovis
 titulo acquisita, est propriè ordinaria, sive ea jure communi competat, sive consue
 tudine, præscriptione, privilegio, aut alio titulo, ad instar generis, quod propriè præ
 dicatur de omnibus suis speciebus. Bald. l. 2. d. C. de Jure aureorum annulorum. Tertio
 sicuti facultas concessa inferiori Episcopo delegandi ea quæ sibi proprio jure compe
 tuat, comprehendit etiam sibi consuetudine, præscriptione, Privilegio, aut alio
 titulo